

Vrijwilliger in het Johannes Hospitium Vleuten

Zonder de meer dan 120 vrijwilligers zou het Johannes Hospitium Vleuten niet kunnen bestaan. Dagelijks ben ik onder de indruk van de liefdevolle inzet van deze steunpilaren. Ik wil dan ook graag mijn waardering voor hen uitspreken en doe dat met de woorden van het onderstaande gedicht van Marinus van den Berg.

Fons Mathot, directeur.

Ook Jij

Ook jij die de kamers schoonhoudt
Jij die de toiletten bijhoudt
Ook jij die het eten bereidt
Jij die met "toetjes" verblijdt
Ook jij die in de tuin werkt
Jij die met liefde voor bloemen werkt
Ook jij die bij de deur verwelkomt
Jij die een sfeer van rust scheidt
Jij die een lichtje aansteekt
Ook jij die luistert en coördineert
Jij die op de centen let
Ook jij die administreert
Jij die repareert wat versleet
Ook jij die soms lastige vragen stelt
Ook jij bent een palliatief werker
Ook jij draagt bij aan verlichten
Ook jij zorgt voor wel-leven tot het einde
Ieder met aandacht voor de ander.

Marinus van den Berg
15 09 2018

Eten waar je zin in hebt

Ik ben een alleenstaande jongen van 31 jaar en woon in Maarsssen. Ik werk in een webwinkel in Utrecht en als hobby's heb ik klimmen en hardlopen. Sinds mei 2016 werk ik in het hospitium als vrijwillige kok. Ik was werkloos geraakt en had last van depressies. Ik moest in beweging komen en zorgen dat ik iets omhanden kreeg, waar ik me betrokken bij kon voelen en iets voor iemand kon betekenen. Iets waarmee ik weer in een normaal ritme kon komen. Ik vind het leuk om te koken en via de vrijwilligerscentrale ben ik toen hier terecht gekomen. Het ging er eigenlijk niet om dat het een hospitium was; ik wist toen niet eens precies wat dat was. Dat bleek pas bij het kennismakingsgesprek.

De manier waarop in dit hospitium voor de gasten wordt gekookt spreekt me erg aan. Elke dag wordt aan elke gast gevraagd wat hij of zij wil eten. Dat betekent vaak dat er verschillende maaltijden gemaakt moeten worden. Wij doen elke middag boodschappen om te zorgen dat elke gast eet waar hij zin in heeft.

Ik vind het belangrijk om een gast te laten merken dat hij of zij er bij hoort. Zo zat iemand thee te drinken in de keuken en haar heb ik toen gevraagd of ze even de aardappels wilde schillen. Ik merkte dat ze daardoor opleefde, dat ze minder het gevoel had dat ze een patiënt was. Als ik dat kan betekenen voor iemand, dan ben ik een soort van trots op mezelf. Als zo'n situatie zich voordoet probeer ik die te gebruiken.

Het hospitium is nog steeds belangrijk voor me. Het is goed voor me om onder de mensen te zijn. Een keer in de week even bij te praten met de collega's doet me goed. En de dankbaarheid van de gasten en de familie voor wat we doen geeft mij een goed gevoel. Het geeft mij weer het gevoel dat ik er toe doe. Dat hetgeen wat ik gedaan heb die dag betekenis heeft.

Edwin Broerze, kok

Een warm welkom

Sinds mei 2016 werk ik in het hospitium als gastvrouw. In januari 2016 was ik met vervroegd pensioen gegaan. Ik was werkzaam als kwaliteitsmedewerker in een groot ziekenhuis, waar ik veel samenwerkte met collega's. Al gauw ging ik die specifieke samenwerking missen. Dat had ik helemaal niet verwacht.

Ik had die collegiale samenwerking natuurlijk ook op een andere plek kunnen vinden maar in het hospitium werken is wel heel speciaal. De laatste levensfase is een hele essentiële fase in ieders leven. En die moet gewoon goed zijn.

In mijn functie als gastvrouw is het ontzettend belangrijk dat je de mensen die op bezoek komen niet alleen hartelijk ontvangt, maar ze ook een gevoel geeft dat ze welkom zijn. Ik probeer altijd in te schatten hoe dat het beste kan. Er komen mensen op bezoek die het een beetje eng vinden, zenuwachtig of droevig zijn, maar ook mensen die gelijk doorlopen. Er kunnen kinderen bij zijn. Het is van belang om daar juist op te anticiperen.

Tussen de bedrijven door zorgen we ook nog voor onze collega's door de koffie/theepauze gezellig te verzorgen. De collegiale samenwerking en de samenhang heb ik hier echt gevonden. We kunnen van elkaar op aan.

Mijn ervaring is dat we in het hospitium goed voor de gasten/naasten en elkaar zorgen. Het is een fijne omgeving om te werken.

Riet van Rooijen, gastvrouw

Een goed humeur

Ik ben 46 jaar, huisvrouw en moeder van drie prachtige kinderen. Samen met mijn partner woon ik in Vleuten. Ik zag al een paar jaar de open dag van het hospitium voorbijkomen in de krant. Vorig jaar vond ik het een goed moment en heb ik de stoute schoenen aangetrokken en ben gaan kijken in het hospitium. En vanaf het moment dat ik daar binnenkwam voelde het gewoon goed. Ik vond het een fijne sfeer en heel fijne mensen. Ik ben eigenlijk meteen zorgvrijwilliger geworden. Een week later had ik mijn eerste dienst. Ik heb geen achtergrond in de zorg.

Het werk is eigenlijk een aaneenschakeling van mooie momenten. Eén van de mooiste momenten vond ik toen een van de gasten graag in bad wilde. Die mevrouw was bedlegerig, en dat moest dus met de tillift en was eigenlijk een heel gedoe. Maar die mevrouw heeft zo zichtbaar genoten van dat bad! Dat was een van haar grootste wensen en ze heeft er wel een half uur ingezet. Ik vond dat zó mooi. En dat kan gewoon in het hospitium. Daar wordt tijd voor vrijgemaakt. Ik vind het mooi dat de wens van de gast centraal staat. Ook al blijven we zowel luisteren naar de gast, als naar de familie van de gast. Er wordt een netwerk om de gast gebouwd om de laatste weken of maanden zo mooi mogelijk te maken.

Ik merk dat ik me, door het werk in het hospitium, waardevol voel. Dat ik mijn steentje bijdraag aan de maatschappij, ook al is het maar op een heel klein gebiedje. Ik krijg er altijd een goed humeur van. Ik kom lachend, maar ga ook weer lachend weg. Ondanks wat ik allemaal gezien en gedaan heb. Maar ik wil mezelf niet op de borst kloppen. Ik heb altijd moeite om de complimenten van de familie in ontvangst te nemen. Voor mij is het niet meer dan vanzelfsprekend.

Ellen Vodegel, zorgvrijwilliger

De serene rust

In gesprek met mantelzorger Meta Kamps

Meta woont in Haarzuilens, is getrouwd en heeft een zoon en een dochter. Zij werkt als research manager bij een onderzoeksbureau in Amsterdam. Zij was de afgelopen jaren, samen met haar man, broer en diens vrouw, de mantelzorger van haar moeder. Haar moeder is van 5 oktober tot 27 december 2018 gast geweest in het Johannes Hospitium Vleuten.

Ruim twee jaar geleden was mijn moeder nog gewoon thuis in Scheemda in de provincie Groningen. Na haar jeugd in Indië woonde ze in Den Haag en na haar huwelijk verhuisde ze naar het Groninger platteland waar haar man huisarts was. Mijn moeder was een hartelijke, lieve en vrolijke vrouw die voor iedereen klaarstond.

We hadden wel in de gaten dat het de laatste periode thuis niet helemaal goed met haar ging, ze belde vaak en vroeg steeds meer aandacht. We hadden niet door dat ze ook al beginnend dementerend was. Ze wilde alles perfect doen en ging aan haar eigen verzorging en huishouding ten onder. Na een zoveelste blaasontsteking en uitdroging is ze in het ziekenhuis beland. Daar kreeg ze bloedvergiftiging en moest ze acuut aan haar knie worden geopereerd. Bovendien kreeg ze een carcinoom aan haar lip; een agressieve vorm van kanker. Daar is ze aan geopereerd en is er een flink stuk bij haar mond weggehaald.

Na het ziekenhuis ging ze naar een revalidatiecentrum, waar ze zes weken is geweest om te revalideren aan haar knie. Ook moest ze weer leren eten en drinken want de wond was groot bij haar mond en dat is wonderbaarlijk goed genezen gezien haar leeftijd. Op het moment dat ze weer kon lopen moest ze van de revalidatiearts weer terug naar huis. Dat kon eigenlijk niet want ze was geestelijk en lichamelijk verder achteruitgegaan in vergelijking met de periode thuis. Ook ging door de operatie aan haar mond het eten en drinken moeizamer. Haar mond was deels gevoelloos geworden en dat gaf een rare eetbeleving. Maar de arts was van mening nu ze weer kon lopen ze ook weer naar huis kon. Er werd niet gekeken naar het totaalbeeld van onze moeder ondanks dat een geriater bij haar vasculaire dementie had vastgesteld.

Wij wisten dat, als ze naar huis zou gaan, ze binnen een paar weken weer terug bij af zou zijn. We kregen geen medewerking voor plaatsing in een verpleeghuis. Dit was een zeer vervelende ervaring. Uiteindelijk hebben we toch met veel inspanning een verpleeghuis kunnen regelen. Een verpleeghuis dat ze kende en waar ze wel naar toe wilde. In het begin had ze het daar naar de zin, kreeg bezoek en ik ging nog met haar naar de kapper, maar naarmate ze hulpbehoevender werd en uiteindelijk hele dagen in bed lag, kwijnde ze toch weg. Eten en drinken deed ze nauwelijks meer. We lieten haar na ieder bezoek achter als een bang, ziek vogeltje. Ook haar dementie werd steeds erger en ze had waanbeelden, heel naar. Door allerlei oorzaken kreeg ze niet meer de aandacht en verzorging die ze nodig had. Op een paar lieve verzorgenden na was de rek er volledig uit bij het personeel. Continu onderbezetting en een hoge, negatieve werkdruk.

Via via had ik al gehoord dat dit hospitium in Vleuten heel goed bekend stond en wilden we haar hier naartoe halen. Na wat aandringen van ons, gaf de arts aldaar een verklaring af zodat ze in aanmerking kwam voor het hospitium. Een bijkomend voordeel was dat ik haar dagelijks kon bezoeken i.p.v. eens per week zoals het daarvoor ging. Onze moeder reageerde blij verrast toen ze hoorde dat ze naar Vleuten kon. Voordat ze naar haar kamer in het hospitium ging hebben we die gezellig gemaakt met haar eigen spullen zodat ze meteen vertrouwdheid om zich heen voelde. Tegen haar heb ik het woord hospitium niet genoemd, maar ze snapte wel dat dit haar laatste plekje was. Met de ambulance is ze toen overgebracht vanuit Groningen naar Vleuten.

Vanaf de eerste dag bloeide ze helemaal op. Ze moest er aan wennen dat de verzorgers van het hospitium zo lief voor haar waren en haar aanraakten en dat ze voetmassage kreeg. Haar nagels werden gelakt en ze genoot van de lekkere hapjes. Ze zat weer iedere morgen een paar uur in de stoel. Ik wist niet wat ik zag. Van een bedlegerig iemand zat er weer een dame in de stoel. Ze lachte weer en was blij. Toen het in oktober zo warm was, is een van de vrijwilligers nog met haar gaan wandelen. Geweldig vond ik dat. Er waren veel meer heldere momenten en ze was niet meer zo in de war als voorheen.

Maar het ging eigenlijk te goed. Volgens de arts van het hospitium ging het zo goed dat ze er niet meer heel lang kon blijven. Dus werd mij gevraagd naar een verpleeghuis te zoeken, wat ik ook gedaan heb. Uiteindelijk verslechterde haar toestand weer en kon ze tot het laatst in het hospitium blijven wat weer rust voor ons allemaal gaf; in de eerste plaats voor haarzelf natuurlijk. Ze was van begin tot haar einde heel tevreden hier door de geweldige zorg die ze hier heeft mogen ontvangen.

Dankzij de vele vrijwilligers in het hospitium, kon ik er helemaal zijn voor mijn moeder. Ik hoefde geen moeilijke gesprekken meer te voeren, dingen te regelen, kasten opruimen etc wat voorheen wel aan de orde was in het verpleeghuis. We genoten er allebei van dat ik, net als voor ik uit huis ging, weer kon zeggen: "Tot morgen mama!". Dan hadden we plezier. We hebben mooie en intense momenten gehad en we hebben veel goede gesprekken gehad. Alles wat ik nog wilde vragen of bespreken heb ik gedaan. Ze vond dat haar leven snel was gegaan. Op de oorlog na had ze een prachtig leven gehad. Ze hing aan het leven en hoopte dat ze weer op zou knappen en zei steeds als ze een dag niet lekker was. "Morgen gaat het vast beter". Wel was het eten en drinken nog wel lastig want een hospice is gericht op comfortzorg en niet om mensen weer beter te maken. Dus als mijn moeder geen eten wilde, hoefde dat ook niet. Toch at ze wel wat als ze geholpen werd. Idem met drinken.

Ook mijn broer en diens vrouw kwamen wekelijks en de laatste periode meerdere keren per week bij haar vanuit Groningen. Voor hen was de ontvangst altijd hartelijk. Ze kregen meteen van de dienstdoende gastvrouw of gastheer een kopje koffie na hun lange rit.

Toen ik op eerste kerstdag 's morgens bij haar kwam, waren alle kaarsjes aan en had een vrijwilligster mijn moeder voorgelezen uit een boek met sprookjes voor volwassenen. Ze was toen eigenlijk al in slaap. De serene rust in de kamer was opmerkelijk. 's Avonds op diezelfde eerste kerstdag brak één van de vrijwilligers per ongeluk een engeltje dat naast haar bed stond. Toen ik thuis lijm ging zoeken om dat te repareren, vond ik in diezelfde la toevallig een envelop van mijn moeder, voor als het eens 'zover was'. Ik pakte er als eerste een gedicht uit over een engeltje dat ze ons allemaal gunde. Een heel bijzonder gedicht dat ik nooit had gevonden als dat engeltje niet was gebroken.... Niets gebeurt voor niets. Mijn dochter heeft dit gedicht bij de crematie voorgelezen. In de nacht van tweede kerstdag is onze moeder in de leeftijd van 88 jaar overleden. Toen ik 's nachts bij haar kwam, net nadat ze was overleden, lag ze er nog net zo rustig bij als een paar uur eerder toen we bij haar waren. Alles is gezegd in de periode in het hospitium en dat is voor de verwerking heel fijn. We hebben er allemaal vrede mee.

Ik heb grote bewondering voor de vrijwilligers die in het hospitium werken. Iedereen heeft de juiste toon en het is fijn te zien dat de sfeer onderling ook goed is, dat voel je als bezoeker en ook als gast. Mensen sterven hier waardig en kunnen volledig zijn wie ze zijn. Ik denk nog vaak aan de verpleegkundigen en lieve vrijwilligers in het hospitium en ik miste ze wel na het overlijden van mijn moeder want je krijgt toch een speciale band. Met een van de koks, Ingrid, heb ik nog contact. Ze maakte altijd heerlijke soepjes waar mijn moeder dol op was.

Mijn doel was dat onze moeder met een glimlach zou sterven en dat is mede door alle verzorgenden en vrijwilligers in het hospitium gelukt. Onze moeder en oma was helemaal zonder zorgen, ook al kon ze het leven moeilijk loslaten. Als een koningin lag ze tevreden in haar bed. In het hospitium is tijd, liefde en rust en dat is wat je in je laatste levensfase nodig hebt.

Samen dienstbaar

We spreken met Monique en Sjoerd van der Marel. Afgezien van wat onderbrekingen zijn ze vijftien jaar aan het werk in het hospitium. Sjoerd is gepensioneerd en heeft als hobby's zijn aquarium, de tuin, zeezenders en veel fietsen en wandelen. Monique geeft cursussen in het ontwerpen en maken van lingerie.

Monique: Ik werkte al in het hospitium toen het pas was opgericht en gevestigd was in het klooster dat naast het huidige hospitium ligt. Nu is het geen klooster meer. Vijftien jaar geleden ben ik in het hospitium administratief werk gaan doen. Op de gang stond een bureau waar ik aan werkte en ik kon het kloosterleven van nabij meemaken. Ik genoot vooral van het prachtige zingen van de zusters.

Sjoerd: Toen het nieuwe hospitium was gebouwd en men niet wist hoe alle sleutels opgeborgen moesten worden, opperde ik dat ze een sleutelplan konden maken. Dat was het begin van een lange periode als vrijwilliger. Naast het hospitium doe ik nog vrijwilligerswerk in een zorghotel in Wezep van het voormalige rode kruis. Daar werk ik in het restaurant.

Monique: Je maakt diverse situaties mee in een Hospitium. Ik weet nog dat ik voor de eerste keer meemaakte dat er iemand was gestorven. Die lag in de kamer naast het medewerkerstoilet. Ik durfde dat toilet toen niet in. Dat is nu wel over hoor. Of een echtgenote van een gast die met een bundeltje kleding tegen zich aangedrukt door de gang liep. Daar was ik flink van aangedaan en moest erg huilen. Dat zijn nu eenmaal emoties.

Sjoerd: Ik ben de technische man in het hospitium. Ik doe dat niet in mijn eentje; er zijn nog drie vrijwilligers die mij ondersteunen. De werkzaamheden zijn heel divers. Ik noem waar wat: regelmatig de leidingen doorspoelen om legionella te voorkomen, de brandweercentrale testen. Ook zijn er kleinere problemen: een bed dat piept of een bedhek dat niet omlaag wil, problemen met de afstandsbediening van de tv of de verlichting. Maar ook dingen als het opzetten van de kerstboom of het schilderen van een kamer.

Monique: Naast administratief werk, bestel ik (samen met Marcella) de wekelijkse boodschappen bij Albert Heijn. Er is een basislijst van wat er aanwezig moet zijn, maar soms is het lastig om in te schatten hoeveel er precies nodig is. Dat hangt af van het aantal gasten dat er ligt en of ze wel of niet eten. De ene keer wordt er veel kaas gegeten en blijven de eieren liggen, de andere keer het fruit. Wij zorgen er voor dat er voldoende voorraad is en dat de diepvries gevuld is.

Sjoerd: Naast verdriet is er ook ontzettend veel plezier in het hospitium. Er wordt geleefd. De vrijwilligers vormen een groep die om de gast heen staat. Het is voor ons niet van wezenlijk belang dat het werk in een hospitium is, maar we willen wel graag werken op een plek waar mensen hulp nodig hebben.

Monique: Door mijn werk in het hospitium kan ik het leven veel beter relativeren. Ook al heb ik niet veel te maken met de gasten; ik word mij er van bewust hoe relatief alles is.

Sjoerd en Monique van der Marel, technisch vrijwilliger en administratief vrijwilliger

Van verpleegkundige naar vrijwilliger Een mooie natuurlijke overgang

Albertine was 18 jaar verbonden aan het Johannes Hospitium, 14 jaar als verpleegkundige en de laatste 4 jaar als zorgvrijwilliger.

Haar verhaal:

Ik werd 65, mijn contract als verpleegkundige veranderde in een oproepcontract. Daardoor werd ik soms maar één keer per maand opgeroepen. Dat beviel mij totaal niet. Er zit dan geen enkel "vervolg" in je werk. Veel gasten zie je maar één keer omdat zij er de volgende keer al niet meer zijn. Dit deed mij besluiten om zorgvrijwilliger te worden, dan werk je elke week wel een keer en daarmee is er weer continuïteit. Bovendien vond ik 45 jaar werken als verpleegkundige ook wel genoeg. Protocollen en regels werden steeds belangrijker en die maakten het werk voor mij er niet leuker op. Het werken als vrijwilliger beviel mij heel goed, het gaf veel voldoening. Bovendien vond ik het heel leuk om nog steeds te werken met mijn oud-collega's. Ook waren mijn jaren als vrijwilliger een mooie natuurlijke overgang van mijn werkende leven naar mijn pensioen. Ik werd 70, de wegen die naar het hospitium leiden werden steeds drukker. Dat hielp mee om de beslissing te nemen te stoppen met werken.

Denkend aan het Johannes Hospitium Vleuten ga ik terug naar het jaar 2000. Ik werkte in die tijd als assistente bij mijn huisarts en begon de "zorg aan het bed" te missen. Ik heb dat toen nog een tijd gecombineerd met nachtzorg aan huis en ontdekte dat de palliatieve zorg mij het meeste aantrok. Na drie jaar zorgen voor -en het overlijden van- mijn eigen zus heb ik gesolliciteerd in Vleuten en was er net een plekje vrij in het verpleegkundig team. Mijn werk begon daar op de bovenetage van het Klooster Spes Nostra dat wij van de nonnen huurden.

Er was een goede samenwerking. Met de groenten uit hun moestuin kookten de nonnen voor onze gasten. Zij dopten de boontjes en schilden de piepers. Eén van hen was ook de pedicure voor onze gasten. Op zondag reden wij de gasten die in een rolstoel konden en dat wilden naar hun kerkdienst in de kapel. Het hele huis rook lekker naar wierook. Er was wel een lift, maar geen bed of brancard kon daar in! Alles was zo overzichtelijk, zo duidelijk, zo intiem: 4 kamers, 4 bedden, 4 gasten. Er was toen nog geen coördinator of directeur. Het hospice werd geleid door de oprichters: de artsen Plomp en Van der Does de Willebois. De zorg was anders georganiseerd maar zeker even liefdevol.

*Albertine (voorste rij, vierde van links)
tijdens de jaarlijkse spelduitreiking voor vrijwilligers*

In 2004 verhuisden we naar het huidige gebouw. Alles werd groter. Daardoor veranderde er langzaam veel, maar wat bleef was onze altijd zo bijzondere gasten. Sommigen daarvan draag ik levenslang mee. Het was heerlijk om in een team te werken waarin iedereen zijn beste beentje voorzet om voor de gasten te zorgen.

Ik denk terug aan zóveel lieve collega's, zóveel verdriet, maar ook zóveel plezier!

Het hospitium voelt voor mij als een warme deken, ik kom in een "andere wereld" als ik het gebouw binnenkom.

Een rijke bedding

Ik ben altijd kunstdocent geweest. En daarbij ook nog creatief therapeut en spiritueel coach. Sinds 10 jaar werk ik in het hospitium als zorgvrijwilliger en ik ben daar graag en regelmatig.

Toen ik jong was wilde ik twee dingen heel graag, dat waren "schooltje spelen" en "doktertertje spelen". Ik heb 40 jaar les gegeven en vond het belangrijk om die tweede belangstelling ook aandacht te geven. Nadat mijn vader was overleden in een hospitium in Den Bosch was ik onder de indruk van het werk daar en besloot te beginnen bij ons hospitium in Vleuten. Het duurde wel een jaartje voor ik mijn draai had gevonden, want ik kom niet uit de zorg, en in het begin had ik geen flauw idee wat ik doen moest. Ik vond het heel hectisch en had tijd nodig om te wennen.

Ik heb heel veel bijzondere ervaringen opgedaan in het hospitium. Je kunt als zorgvrijwilliger heel dicht bij de gast komen. Als je de kamer doet, of de voeten masseert of de kast bijvult, dan is er ruimte voor iets gewoons terwijl het eigenlijk ongewoon, bijzonder en wonderbaarlijk is.

Wat ik me heel erg realiseer is dat de voorouders en het nageslacht eigenlijk altijd meekomen met de gast. Vaak staan er foto's op de kamers van ouders, schoonouders en grootouders. De kinderen en de kleinkinderen komen langs. Er komen kaarten van familie en vrienden. Ik voel altijd zo'n ontzettend rijke bedding om die gast heen. Ik vind het altijd heel bijzonder dat ik daar deel van mag uitmaken.

Het andere stuk is dat wij, alle mensen die in het hospitium werken, ook weer met elkaar een soort grote bedding zijn om die gast heen. Die twee gebieden ontmoeten elkaar en dat vind ik altijd heel rijk en ontroerend. Het gaat dus niet om de gast alleen.

Kristin Drijvers, zorgvrijwilliger

Contact met de gast

Ik ben 74 jaar, getrouwd en heb twee dochters die het huis uit zijn. Ik heb veel hobby's. Jarenlang beman ik de EHBO-post bij (sport-muziek) evenementen. Ik heb een emplacement met modelbouw-treinen, verzamel postzegels en munten. En ook nog Matchbox autootjes. Ik ben altijd wel ergens mee bezig. Stilzitten is er niet bij.

Door het EHBO-werk had ik regelmatig contact met de directrice van het toenmalige bejaardenhuis. Zij werkte al als vrijwilligster in het hospitium. Ze zei dat ze iets leuks voor me te doen had. Maar ik zat nog in drie andere vrijwilligersbesturen. Toen ik er daarvan een paar kwijt was, ben ik gezwicht voor haar vraag en ben begonnen in 2003 als zorgvrijwilliger. Er kwam een reorganisatie waardoor ik gastheer kon worden. Dat wilde ik liever en ben daar in 2004 mee begonnen en doe het nog steeds. Naast het telefoonverkeer en het verzorgen van koffie voor gasten en bezoekers (en de medewerkers niet te vergeten), onderhoud ik enkele apparaten in de keuken en verzorg ik mede de bloemen en de piano. Die laatste mag niet uitdrogen (klimaatbeheersing).

Ik vind het prettig contact te hebben met de gast. Zo was er een gast die belangstelling had voor klassieke jazz en blues. Die belangstelling heb ik ook en we hebben samen veel muziek geluisterd en cd's uitgewisseld. Een paar maanden nadat hij gestorven was kreeg ik van de familie nog een cd terug die ik aan hem had uitgeleend. Die bewaar ik nu als dierbare herinnering aan hem.

Ook was er een gast die scheepsmodellen bouwde. Ik heb een aantal jaren op de binnenwateren gezwoven en ook met hem kon ik veel verhalen uitwisselen. Soms zou je willen dat dat langer kon duren. Maar ja, dan moet je niet in een hospitium gaan werken. Toch zou ik nergens anders dit werk willen doen. Het is veelomvattend en ik vind het erg mooi. Ik weet dat ik mijn vrije tijd goed gebruik. Dat is voor mij een belangrijke drijfveer om dit te blijven doen.

Paul Hillenaar, gastheer

Wat fijn toch dat je als zorgvrijwilliger een gast mag bijstaan in de laatste fase van diens leven. En er komt vaak zoveel dankbaarheid voor terug.

Stukje rust en vrede

Ik ben apotheker, woon in De Meern en ben 54 jaar. Ik heb 23 jaar in de farmaceutische industrie gewerkt, maar ik ben afgelopen jaar voor mezelf begonnen. Ik ben tegenwoordig consultant voor de industrie en houd me bezig met de relatie tussen de bijwerkingen van geneesmiddelen en de werking er van. Ik ben wat minder gaan werken om ook zinvol vrijwilligerswerk te doen. Ik deed al vrijwilligerswerk bij sportverenigingen, maar het was tijd voor iets anders. Ik ben op een open dag van het hospitium geweest en wat ik zag beviel me zo dat ik nu ongeveer een half jaar als zorgvrijwilliger werk. Ik ben in het hospitium om ervoor te zorgen dat de laatste dagen van een gast zo mooi mogelijk zijn, ook voor de familie van de gast.

Een ervaring met een van de gasten vond ik bijzonder. Deze man was soms erg in de war. Ik kwam bij hem binnen en hij zei tegen me: "Dat jij hier nog binnen durft te komen, na alles wat ik je heb aangedaan!!" Ik begreep dat hij me voor een ander aanzag. Mijn eerste impuls was om te zeggen: "Wat heb je mij dan aangedaan?" Maar in een flits begreep dat ik dat niet moest zeggen. Ik zei: "Zou het helpen als ik je zou vergeven?" Er kwamen tranen in zijn ogen en hij werd emotioneel. Ik ben bij hem gaan zitten en heb een tijdje zijn hand vastgehouden. Wat hij ook gedaan had, op dat moment was het vergeven. Ik kon hem een stukje rust geven en vrede met zichzelf. Toen ik later weer bij hem binnenkwam, was hij weer helder. Het is verder niet ter sprake geweest.

Ik vind het prettig om iets voor een ander te kunnen doen. Ik ben ook nog deeltijdpleegouder en geef Nederlands aan vluchtelingen. Het geeft me een fijn gevoel om iemand vooruit te helpen. Ik doe het dus ook een beetje voor mezelf.

Wendy Huisman, zorgvrijwilliger

Meta rechts in beeld

We maken met elkaar de dag

In gesprek met coördinator vrijwilligers

Hetty Boven

Hoe ben je in het hospitium Vleuten terecht gekomen?

Ongeveer 10 jaar geleden is een buurvrouw van mij opgenomen in een hospitium in Utrecht stad. Ik ging bij haar op bezoek en was verrast en enthousiast over de fijne sfeer en de inzet van de mensen die er werkten. Ik bedacht me dat ik graag zelf ooit in een hospitium zou willen werken. Toen ruim twee jaar later er een vacature voor coördinator vrijwilligers vrijkwam in Vleuten heb ik dus meteen gesolliciteerd, inmiddels werk ik alweer ruim 7 jaar hier! Ik vind het een hele fijne plek om te werken. De sfeer is heel goed en het geeft voldoening om zo samen te werken met collega professionals en vrijwilligers.

Wat is er zo bijzonder aan jullie hospitium?

De zorg is geheel gericht op het comfort van de zieke en aandacht voor de naasten. Mensen kunnen, omringd door liefdevolle zorg en aandacht, toegroeien naar hun einde. Familie kan blijven slapen en/of mee-eten tegen een kleine vergoeding. Bezoek is altijd welkom, er zijn geen vaste bezoeken. We proberen met elkaar een zo informeel en huiselijk mogelijke sfeer te creëren waarin de gast en de naasten zich op hun gemak voelen. Voor familie is het vaak heel fijn dat de hele zorg rondom hun zieke naaste helemaal uit handen wordt genomen door ons en zij zich daar niet meer druk over hoeven te maken. Zij kunnen hun rol van mantelzorger loslaten en weer "gewoon" partner, kind, kleinkind zijn en in alle rust samen naar het afscheid toegroeien.

Wat is volgens jou de functie van vrijwilligers in een hospitium en hoe belangrijk is hun werk?

De liefdevolle topzorg die wij bieden in het hospitium kan alleen gerealiseerd worden omdat zoveel vrijwilligers zich enthousiast en belangeloos inzetten voor mensen in hun laatste levensfase. Deze zorg is letterlijk en figuurlijk onbetaalbaar. Op dit moment hebben we rond de 120 vrijwilligers die actief zijn in het hospitium. Het grootste team bestaat uit ongeveer 50 zorgvrijwilligers, die in wisselende diensten werken.

Wat vinden de mensen die bij jullie verblijven van de vrijwilligers?

De mensen die bij ons in het hospitium liggen noemen wij onze gasten. Zij ervaren de inzet van de vrijwilligers in het algemeen als zeer positief. De gasten vinden het vaak heel leuk dat er een diversiteit is binnen de vrijwilligers. Als er een jonge kok van begin 20 jaar binnenkomt is dat toch weer heel anders dan iemand van begin 60. Juist deze verschillen zijn fijn.

Waarom worden mensen vrijwilliger in een hospitium?

Veel mensen hebben op de één of andere manier een positieve ervaring gehad met ons of een ander hospitium, of zij hebben zelf een dierbare verloren en zijn zeer gemotiveerd om een steentje bij te kunnen dragen bij anderen in deze laatste levensfase. Het feit dat je zelf ook een verlieservaring hebt gehad kan betekenen dat je goed snapt wat de ander meemaakt. En er zijn ook vrijwilligers die zelf juist in de laatste levensfase van een naaste veel gemist hebben en dat nu wel aan een ander willen geven. Maar deze achtergrond is zeker niet noodzakelijk. De leeftijd van onze vrijwilligers varieert enorm, en daarmee ook hun levenservaring. We hebben bij de koks zoals gezegd een paar jonge vrijwilligers. Ook lopen middelbare scholieren soms een maatschappelijke stage bij ons, bijvoorbeeld in de tuin. Een hele mooie manier om jongeren al kennis te laten maken met de dood en hen te laten ervaren dat dit niet eng hoeft te zijn.

Is het vrijwilligerswerk in een hospitium niet heel zwaar?

En misschien ook wel somber?

Mensen die voor het eerst bij ons komen, bijvoorbeeld tijdens een open dag, geven altijd aan dat ze verrast zijn door de prettige en opgewekte sfeer die er is. Natuurlijk is er ook verdriet maar dat mag, daar is alle ruimte voor. En juist het feit dat je dan als vrijwilliger of medewerker door een simpel luisterend oor of een kopje koffie of kommetje soep van betekenis kunt zijn voor de ander, geeft voldoening.

Waarom moet iemand voldoen om vrijwilliger te worden bij jullie?

Dat hangt uiteraard helemaal af van welk werk je gaat doen. Ook het aantal uren dat we vragen en de frequentie is wisselend. Voor de zorgvrijwilligers is het belangrijk dat ze praktische vaardigheden kunnen ontwikkelen om de verpleegkundigen te helpen met de zorgtaken. Maar ook dat ze een goed gevoel hebben voor contact maken met onze gasten en weten aan te voelen wat zij nodig hebben. Voor de gastvrouwen en gastheren is een vriendelijke en gastvrije houding belangrijk. Zij zijn het visitekaartje van onze organisatie, mensen komen zowel via de telefoon als via de voordeur als eerste in contact met onze gastvrouw/heer. De koks moeten het uiteraard leuk vinden om te koken en hebben hierin ook net wat meer kwaliteiten nodig dan gemiddeld, alhoewel ze echt geen professionele kok hoeven te zijn. Zij koken, samen met een collega kok, vaak meerdere kleine maaltijden voor onze gasten, zoveel mogelijk naar hun wensen. De tuinvrijwilligers en de facilitair vrijwilligers hebben vooral praktische vaardigheden nodig maar ook zij hebben soms contact met de gasten en moeten hier goed mee om kunnen gaan.

Wat geeft het vrijwilligerswerk aan de mensen?

Voldoening! Het is belangrijk dat je aan het einde van je dienst met een goed en voldaan gevoel naar huis gaat. Daarnaast is het leerzaam en draagt het bij aan je persoonlijke ontwikkeling. Je wordt aan het denken gezet over je eigen leven en je eigen levenseinde op enig moment. Veel mensen geven aan dat ze meer hebben leren relativeren en duidelijker weten wat ze echt belangrijk vinden in het leven. Daarnaast is het ook simpelweg gezellig om bij ons te werken. We drinken elke ochtend koffie met elkaar en 's middags thee. We "maken" met elkaar de dag en het geeft voldoening als dat goed verlopen is.

Hoe weet ik dat het werk bij me past?

Er is altijd eerst een kennismakingsgesprek met mij, zodat ik wat meer kan vertellen over het vrijwilligerswerk. En uiteraard hoor ik ook graag van jou wat je zoekt in dit gesprek. Als we beiden positief zijn maken we inwerkafspraken. De eerste periode dat je ingewerkt wordt is een wederzijdse proefperiode. Binnen het hospitium is er een grote diversiteit aan vrijwilligerswerk, en alles draagt direct of indirect bij aan het welzijn van onze gasten en hun naasten.

Als ik mezelf aanmeld als vrijwilliger, hoe gaat het dan verder?

Na het kennismakingsgesprek en het inwerken ga je zelfstandig aan de slag. Binnen het hospitium worden regelmatig cursusavonden georganiseerd voor met name nieuwe vrijwilligers. Er is regelmatig teamoverleg. Vrijwilligers kunnen met hun vragen uiteraard altijd terecht bij mij, de coördinator vrijwilligers, of bij de dienstdoende verpleegkundige. Omdat er altijd een zorgprofessional in huis is heb je als vrijwilliger nooit eindverantwoordelijkheid en kun je altijd op iemand terugvallen.

Worden vrijwilligers ook ingewerkt en begeleid?

Jazeker, we vinden het heel belangrijk dat onze vrijwilligers zich prettig voelen in het werk dat zij doen. Iedereen wordt eerst ingewerkt en de eerste paar keren werken is ook een wederzijdse proefperiode. Het is het natuurlijk belangrijk dat wij kunnen zien of de vrijwilliger op zijn/haar plek is bij ons en geschikt is voor het werk. Maar we vinden het minstens net zo belangrijk dat nieuwe vrijwilligers ook zelf kunnen ontdekken of het werken in het hospitium bij hen past.

Colofon

Stichting Johannes Hospitium Vleuten
Kloosterweide 2, 3452 VN Vleuten
Tel. 030-6775013, fax 030-6771371, e-mail: info@hospitiumvleuten.nl
Website: www.hospitiumvleuten.nl

Redactie: Joop Maissan, Anne Larue, Erica van Denzel

